

**Tahlisiye İdaresinin teşkilât ve vazâifine dair $\frac{1}{454}$ numaralı
kanun lâyihası ve İktisat ve Bütçe Encümenleri
mazbataları**

T. C.

Başvekâlet

Müamelat Müdürlüğü

Şabe 1

Sayı $\frac{6}{1772}$

28 - 4 - 929

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Tahlisiye idaresinin teşkilât ve vazaifi hakkında İktisat Vekâletince tadilen hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 24/4/929 tarihli içtimasında yüksek meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

Tahlisiye Umum Müdürlüğü teşkilâtından itibaren idare ve sarfiyatında umumî bütçe kavaidine ve resmî devairin tabi olduğu ahkâma tevfikân idare edilmekte olduğundan mahiyeti ticariye ve iktisadiyeyi haiz müessesata mahsus olan meclisi idarenin bu idarede vücuduna lüzûm görülmemiş ve bu maksadı teminen mezkûr idarenin teşkilât ve vazaifi hakkında yeniden tanzim olunan kanun lâyihası merbuten arz ve takdim kılınmıştır .

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Karar No 22

Esas No $\frac{1}{454}$

8-V-1929

İktisat Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Tahlisiye idaresinin teşkilât ve vazaifi hakkındaki kanun lâyihası tahlisiye umum müdürü beyin huzurile tetkik ve müzakere edildi .

Ticari mahiyeti haiz bir müessese halinde bulunmamasına rağmen tahlisiye idaresinin elyevm meclisi idare ile tedviri umur eylemekte ve bunun ise muvafık olmiyacağı hakkındaki hükûmetin noktâi nazarı encümenimizce de musıp görülerek kanun lâyihasının esas itibarile şayamı kabul olduğu takarrür etmiş ve aşağıda yazılı esbap dolayısıyla de bazı maddeleri tadil veya yeniden ilâvesine mecburiyet hasıl olmuştur.

Birinci Madde — Bu maddedeki tadilât şekle ait tashihattan ibaretir.

Üçüncü madde — Tahlisiye teşkilâtının evveleminde lüzumu derkâr olan karadenizde takviye ve ikmalî ve bilâhara da diğer sevahilimizde peyderpey tesis ve teşmîli icap edeceği mülâhaza-sına iptinaen bu madde ilâve olunmuştur.

Dördüncü madde: Tahlisiye idaresinin mülhak bir bütçe ile idaresi kabul edildiğine göre bu bütçenin istinat edeceği varidatın da muayyen bir metni kanunî ile tespiti icap eder. Tahlisiye idaresinin şimdiye kadar tahsil etmekte olduğu resim tonilâtosu başına beş kuruşun teamûle ve her sene bütçesinde verilen mezuniyete göre alınmakta olduğu anlaşıldığı ve halbuki her nevi resmin evvel emirde bir kanunla tespiti, saniyen her sene bütçesile o kanun mucibince tahsilât yapılmasına müsaade verilmesi icap ettiği cihetle işbu beş kuruş resmin istifasına dair bir fıkra ilâvesi zarurî görülerek dördüncü madde ona göre yazılmıştır.

Beşinci madde: Lâyhadaki üçüncü maddeyi daha ziyade tavzih etmek üzere yazılmıştır.

Diğer maddeler ise aynen kabul edilmiş olmakla bermucibi havale Bütçe Encümenine tevdi buyrulmak üzere Riyaseti Celileye takdim kılındı.

Âza	Âza	Âza	Kâtip	Maz. Mu.	Reis
Eskişehir	İstanbul	İstanbul	Zonguldak	Mardin	Burdur
<i>Emin</i>	<i>Edip Servet</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Hüsni</i>	<i>Ali Rıza</i>	<i>Mustafa Şeref</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Manisa	Trabzon	Mardin	Denizli	Sinop	Mardin
<i>M. kâni</i>	<i>Danış</i>	<i>Hakkı</i>	<i>Emin Aslan</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Nuri</i>
				<i>Nuri</i>	<i>Faik</i>

T. B. M. M.

B. Encümeni

Karar 73

Esas № $\frac{1}{454}$

11-5-1929

Bütçe Encümeni mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Tahlisiye idaresinin teşkilât ve vezâifine dair olup İktisat Encümeni mazbatasile birlikte Encümenimize tevdi kılınan kanun lâyhası Müdürü Umumi Necmettin Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu. Bu bapta Hükûmetin esbabı mucibe lâyhasında dermeyan olunan noktai nazar encümenimizce de nazarı itibara alınarak kanun lâyhası esas itibaril kabul olunmuştur.

İktisat Encümenince lâyhaya ilâve olunan üçüncü madde ile elyevm bu idarenin ifa eylem-ekte bulunduğu hizmetin bütçesinin müsaadesi nisbetinde Türkiyenin diğer sahillerine de tevsii esası kabul olunmuştur

Ötedenberi en ziyade kaza sahası olmak itibarile tahlisiye teşkilâtı kara deniz Buğazı civarında vücuda getirilmiş olup idarenin bütçesi müsait oldukça bu teşkilâtın diğer sahillere de teşmîli muvafık olacağında şüphe yoktur. Ancak henüz Karadeniz boğazı civarındaki teşkilât bile vazifesini hakkile ifa için bir çok tekemmülâta muhtaçtır. Evveleminde bu kısmın ihtiyaca teka-bül edecek bir hale ifrağı ondan sonra diğer sahillere teşmîli düşünülerek ona göre madde de bazı takyîdat derci iltizam edilmiştir.

Kezalik İktisat Encümenince Hükûmetin üçüncü maddesini tadilen kabul olunan beşinci maddenin ilk fıkrası idarenin tanzim edeceği memurin kanunile teemmül edilecek hükmü havi olduğundan bu fıkranın maddeden tayyî tensip edilmiştir.

Altıncı ve yedinci maddeler encümenimizce lâyhaya ilâve olunmuştur.

Bu maddeler idarenin 1926 senesi bütçe kanununun 7 inci ve 1927 bütçe kanununun üçüncü maddeleri olup hükümlerinin tatbiki için her sene bütçe kanunlarile mezuniyet

verilmekte olmasına ve her iki maddenin teşkilât kanunu ile alâkaları görülmesine binaen bu lâyihaya alınmıştır.

Balâda arzolunan bazı tadilât ve ilâveler dolayisiyle yeniden hazırlanan kanun lâyihası Heyeti Celileye arzolunmuştur.

				11-5-1929	
			Kâ.	R. V.	Reis
Samsun	Kütahya	Isparta		İstanbul	Edirne
<i>Adil</i>	<i>N. Asım</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>Muhlis</i>	<i>Fuat</i>	<i>Şakir</i>
		Aydın			
		Mühendis	Elaziz	Bursa	Sivas
		<i>Mitat</i>	<i>H. Tahsin</i>	<i>Dr. Şef ik Lutfi</i>	<i>M. Remzi</i>

Hükümetin teklifi

Tahlisiye idaresinin teşkilât ve vazai fi hakkında kanun lâiyhası

1 — Tahlisiye idaresi şahsiyeti hükmiyeyi haiz ve İktisat vekâletine merbut ve mülhak bir bütçe ile idare olunan bir müdüriyeti umumiyedir.

2 — Müdürü umumî İktisat vekâletinin inhası ve Reiscümhurun tasdikı ile tayin olunur.

3 — Maaşları iki bin beşyüz kuruştan fazla olan memurlar ile sevahil şubat müdürleri müdiri umuminin inhası üzerine İktisat vekâleti tarafından tayin olunur.

4 — Tahlisiye idaresinin teşkilât ve vazai fi hakkında i 617 numaralı ve 20/ ramazan /1343 ve 1341 tarihli kanun ahkâmı mülğadır .

5 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir

6 — Bu kanun ahkâmını icraya İktisat Vekili memurdur .

24 -4- 929

M. M. V. Ad. V. Bş. V.
M. Abdülhalik M. Esat İsmet

Mf. V Ma. V. Ha. V. V. Da. V.
Cemal Hüsnü Ş. Saracoğlu Ş. Saracoğlu Ş. Kaya

S. İ. M. V. İk V. Na. V.
Dr. Refik M. Rahmi Recep

İktisat Encümeninin tadili

Tahlisiye Müdüriyeti Umumiyesinin teşkilât ve vazai fi hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1 — Tahlisiye Müdüriyeti Umumiyesi İktisat Vekâletine merbut ve şahsiyeti hükmiyeyi haiz olup mülhak bir bütçe ile idare olunur.

MADDE 2 — Aynen kabul edilmiştir .

MADDE 3 — Müdüriyeti Umumiyenin vazai fi Karadeniz boğazı ve civarında mevcut teşkilâtı idare ve ikmal ve bütçesi müsait olduğu takdirde Türkiyenin diğer sahillerine can kurtaran teşkilâtını tevsi etmektir .

MADDE 4 — Üçüncü maddede sayılan vazifeleri ifa için Karadenize çıkan bilumum sefain ve merakibi bahriyenin beher rüsum tonilâtosundan beş kuruş resim istifa olunur.

Beş tonilâtoya kadar (beş dahildir) olan merakip bu resimden muaftırlar .

MADDE 5 — Müdüriyeti umumiyede hesap ve yazı ve levazım işleri müdür ve kâtiplerile sevahil şube müdürleri memurin kanunu hükümlerine tabi memurlardır. Bunlardan maaşları iki bin beş yüz kuruştan fazla olan memurlarla sevahil şubat müdürleri müdürü umuminin inhası üzerine İktisat vekâleti tarafından tayin olunurlar .

MADDE 6 — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir .

MADDE 7 — Hükümetin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir .

Bütçe Encümeninin tadili

*Tahlisiye İdaresinin teşkilât ve vazai fi hakkın-
da kanun lâyihası*

MADDE 1 — Tahlisiye Umum Müdürlüğü İktisat Vekâletine merbut ve şahsiyeti hükmiyeyi haiz olup mülhak bir bütçe ile idare olunur.

MADDE 2 — Umumî Müdürlüğün vazifesi Karadeniz Boğazı ve civarında mevcut tahlisiye teşkilâtını idare ve ikmal ve bütçesinde imkân hasıl olduğu takdirde bu teşkilâtı Türkiyenin diğer sahillerine de tevsi etmektir .

MADDE 3 — İkinci madde de yazılı vazifeleri ifa için Karadenize çıkan bilumum sefaının beher rüsum tonilâtosundan beş kuruş resim istifa olunur. Beş tonilâtoya kadar (beş hariçtir) olanlar bu resimden muafır.

MADDE 4 — Umumî Müdür İktisat Vekâletinin inhası ve Reisi Cümhurun tasdikile tayin olunur.

MADDE 5 — Maaşları 25 liradan yukarı olan memurlar ile sahil mıntaka müdürleri Umumî Müdürün inhası üzerine İktisat Vekâleti tarafından tayin olunur.

MADDE 6 — Tahlisiye mıntaka ve mevkilerinde bilfiil tahlisiye hidematı ifa eden memurin ve müstahdemin ile fener işaret gemisi zabitan ve mürettebatı için hayat sigortası mecburidir. Prim karşılığı olmak üzere memurin ve müstahdemini mezkûrenin maaş, ücret ve tahsisatı yekûnundan her ay azamî yüzde iki buçuk kuruş tevkifat icra ve noksam Tahlisiye İdaresi bütçesine her sene konulacak sigorta bedeli maddesinden ikmal olunur. Bu maddenin sureti tatbiki bir nizamname ile tayin olunacaktır.

MADDE 7 — Tahlisiye İdaresinin bütçesi kablessarf vizeden müstesnadır.

MADDE 8 — Hükümetin altıncı maddesi
aynen kabul edilmiştir .

MADDE 8 — Karadenizboğazi Tahlisiye İdaresinin teşkilât ve vazaifi hakkındaki 617 numaralı kanun ahkâmı mülgadır.

MADDE 9 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 10 — Bu kanunun ahkâmını icraya İktisat Vekili memurdur.

